

Yttrande till inriktningsärende 2026–2028

Kultur- och fritidsnämnden

Flicka vänd bort från kameran med en t-shirt med texten "kultur hjärta fritid"

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Nämndspecifik omvärldsanalys	3
Konsekvenser av nämndens ekonomiska ramar i inriktningsärendet.....	3
Investeringar.....	5
Lokalresursplan.....	6
Eventuella förändringar av taxor och avgifter.....	6

Bilagor

Bilaga 1: Jämförande statistik, taxor och avgifter 2026, KFN

Bilaga 2: Sammanställning, taxor och avgifter 2026, KFN

Sammanfattning

Kultur- och fritidsnämndens ekonomiska ram föreslås öka med 3,7 miljoner kronor (1,2 procent), mellan 2025 och 2026, vilket är en nettoeffekt av flera delar.

Kultur- och fritidsnämnden har identifierat ett antal områden för effektiviseringar för att klara en procents löneökning inom ram 2026 och välkomnar därför förslaget att kompenseras för löneökningar, på tillkommande två procent. Nämnden är enig med analysen i inriktningsärendet att fortsätta effektiviseringsåtgärder är viktigt för att på längre sikt kunna möta framtida utmaningar, inte minst kopplat till det osäkra läget kring befolkningsutvecklingen.

Nämnden är positiv till inriktningen att utöka budgetramen som bland annat möjliggör en permanent satsning på Fritidsbanken och möjlighet för nämnden att säkerställa att den kommunala konsten kommer fler invånare till del. Dessutom anser nämnden att det är bra att kommande hyresökning på över 100 miljoner kronor per år, kopplat till det nya huvudbiblioteket och idrotts- och simhallen, lyfts fram i inriktningsärendet. Nämnden vill även betona att båda projekten kommer att innebära ökade drift- och kapitalkostnader.

I yttrandet ingår även nämndens kommentarer och synpunkter på lokalresursplanen.

Nämndspecifik omvärldsanalys

En aktiv och meningsfull fritid

Nämnden har under de senaste åren tillfört medel för att öka tillgången till aktiviteter och mötesplatser i hela kommunen, eftersom en aktiv och meningsfull fritid är en av de viktigaste skyddsfaktorerna för barn och unga. Verksamhetsresultat tyder på att nämndens arbete ger effekt, men nämnden behöver fortsätta prioritera arbetet för att uppnå en jämnare könsfördelning och ökat deltagande i organiserade ledarledda såväl som i spontana aktiviteter i områden med socioekonomiska utmaningar. Omotiverade skillnader i kvalitet eller tillgång till kultur- och fritidsaktiviteter mellan kön och områden bör fortsätta att kartläggas, analyseras och åtgärdas. Bryggor mellan spontana och organiserade aktiviteter behöver stärkas.

Befolkningsutvecklingen

Kultur- och fritidsnämnden tillhandahåller främst kollektiva tjänster och är därför mindre påverkad av de volymsvängningar som kommer av den försvagade befolkningsutvecklingen. Antal besökare till bibliotek och fritidsgårdar eller aktiva inom föreningsliv följer inte heller nödvändigtvis befolkningsutvecklingen. Verksamhetens omfattning styrs i högre grad av den politiska ambitionsnivån, som till exempel att uppnå länsnitt vad gäller andel elever i kulturskolan och att avveckla eller utveckla verksamheter i enlighet med beslutade strukturprogram. Trots detta innebär den förväntade lägre befolkningstillväxten, med färre barn och en större andel äldre, att organisationen behöver göra anpassningar utifrån nya behov.

För den ökade målgruppen äldre bedöms exempelvis folkbiblioteken bli allt viktigare. Utifrån strukturprogrammet för folkbibliotek och äldres lånevanor kan konstateras att folkbiblioteken utgör en viktig mötesplats som kan bidra till att aktivera, bryta ofrivillig ensamhet och motverka psykisk ohälsa. Nämnden har under de senaste åren genomfört satsningar för att motverka ensamhet bland äldre och fortsätter arbetet i såväl egen som föreningsdriven regi.

Vad gäller minskningen av barn och unga blir det extra betydelsefullt med god anpassningsförmåga för att upprätthålla eller öka nämndens andel av målgruppen, såsom vad gäller andel barn och unga i kulturskolan.

Lokaler och anläggningar

Nämndens lokal- och anläggningsbestånd är stort och hälften av nämndens budget består av lokalkostnader, vilka kommer att öka ytterligare när det nya huvudbiblioteket och ny idrotts- och simhall tas i drift. För att långsiktigt och kostnadseffektivt tillgodose Huddingebornas behov av kultur- och fritidsanläggningar tar nämnden fram strukturprogram för olika typer av verksamhetslokaler. Strukturprogrammen ska definiera vilket mått av kommunal service som ska levereras till kommuninvånarna och applicera det på kartan utifrån befintlig och planerad framtida samhällsstruktur. Med utgångspunkt i strukturprogrammen tas också olika funktions- och lokalprogram fram. Kommande planeringsperiod medför ett stort antal uppdrag kopplat till nämndens lokal- och anläggningsbestånd, vilket ställer krav på prioritering och stabil genomförandetakt.

De högst prioriterade besluten utifrån lokalresursplanen och strukturprogrammen är stora nyinvesteringar i simhall, idrottshall och bibliotek, vilket i huvudsak är nyinvesteringar i ersättningslokaler som behövs oavhängigt befolkningsutvecklingen.

Arbetet med nya kommunala verksamhetslokaler, såsom de ovan nämnda, ställer, parallellt med de regionala stadsutvecklingsprojekten, nya krav på nämnden att möta förväntningar om konstkompetens från andra nämnder och bolag och samtidigt säkerställa att den kommunala konsten kommer fler invånare till del.

Vidare fordrar nya lagkrav modernisering av nämndens idrottsanläggningar, som EU:s beslut om ett försäljningsförbud av avsiktligt tillsatt mikroplast som träder i kraft 2031. Förbudet innebär i korthet att de konstgräsplaner som idag har fyllnadsmaterialet gummigranulat behöver fasas ut.

Nämnden behöver också arbeta aktivt för samlokalisering och samutnyttjande, som i förslaget om att samlokalisera lokal för folkbibliotek med den planerade fritidsgården i Trångsund, men också stimulera föreningslivet till mer samutnyttjande. Även det regionala perspektivet och möjligheterna till samverkan över kommungränserna bör tas hänsyn till.

Nationella reformer

Fritidskortet är ett ekonomiskt bidrag till föräldrar och vårdnadshavare för att främja barn och ungas aktiva deltagande i idrott, kultur, friluftsliv och föreningsliv. Kortet kan användas till deltagande i ledarledda fritidsaktiviteter hos godkända utförare och ska börja gälla oktober 2025. Fritidskortet ger varje barn mellan 8 och 16 år 500 kr per år att använda för fritidsaktiviteter. Om vårdnadshavaren har bostadstillägg har barnet 2000 kr per år att använda till fritidsaktiviteter. Nämndens förhoppning är att fritidskortet kan öka efterfrågan och bredda deltagandet i organiserad fritidsverksamhet inom kulturskolan samt föreningslivet och därmed öka nämndens målpuppfyllelse. Samtidigt kan det innebära krav på ökad kommunal finansiering. Detta i form av höjda föreningsbidrag (fler deltagare i föreningslivet innebär fler sammankomster och deltagartillfällen vilket innebär ökade bidragsutbetalningar), fler kursplatser och pedagoger samt ökad administration (särskilda systemanpassningar) inom kulturskolan och/eller större behov av lokaler som följd. Förvaltningen genomför en utredning i syfte att förbereda verksamheterna inför lanseringen samt genomför kommunikationsinsatser till föreningslivet och vårdnadshavare.

Den nya socialtjänstlagen¹, som trädde i kraft i juli 2025, innebär förändringar som kan få betydelse för nämndens verksamheter. Lagen syftar till att stärka det förebyggande arbetet inom socialtjänsten genom att möjliggöra ett mer proaktivt arbetssätt. En central del i detta är att nå barn och unga innan problem uppstår, genom att möta dem i deras vardagliga miljöer. Verksamheter inom kultur och fritid, såsom fritidsgårdar, bibliotek och civilsamhällets aktörer – lyfts fram som viktiga samverkansparter i detta arbete. Dessa arenor, likt skolan, där barn och unga naturligt vistas, får en stärkt roll i att identifiera behov, informera om tillgängligt stöd och lotsa vidare till relevanta insatser.

Kungliga biblioteket har fått ett regeringsuppdrag att ta fram gemensamma krav och standarder för utlån av e-böcker och ljudböcker på folkbibliotek. Målet är ökad likvärdighet och minskad administration. Uppdraget slutredovisas 1 december 2026 och delredovisning sker i december 2025. En annan förändring som kommer att påverka nämnden är EU:s tillgänglighetsdirektiv som syftar till att göra vissa produkter och tjänster mer tillgängliga för personer med funktionsnedsättningar. E-böcker kommer dock att omfattas av tillgänglighetsdirektivet först 2027. Förändringarna kommer sannolikt att innebära ökade kostnader på kommunal nivå. Nämnden följer utvecklingen.

Förändringar och utmaningar för civilsamhället

På nationell nivå sker fortsatt förändringar rörande bidragsgivningen till studieförbunden. Sedan 2024 har de statliga bidragen till studieförbunden minskat med 350 miljoner kronor. År 2026 beräknas anslagen minska ytterligare 150 miljoner kronor, till en total minskning om nära en tredjedel av totala bidraget jämfört med 2022 års nivå. Studieförbunden finansieras gemensamt av stat, region och kommun, vilket gör att en större neddragning av det statliga bidraget påverkar förutsättningarna för studieförbunden lokalt i Huddinge kommun. SKR har tagit fram ett ställningstagande om folkbildning som lyfter fram vikten av dialog mellan folkbildningens aktörer å ena sidan och kommuner och regioner å andra sidan, och behovet av gemensamt offentligt ansvar för finansieringen av folkbildningen. Det är av vikt att nämnden fortsatt bevakar utvecklingen.

Föreningarnas svårigheter att rekrytera nya och yngre medlemmar är en utmaning som ses nationellt men även i Huddinge. I Huddinge yttrar det sig särskilt bland kulturföreningarna, vilka sedan många år ansvarar för en betydande del av Huddinges kulturutbud i form av museer, kulturprogram och upplevelser. Men även ett fortsatt vikande intresse för engagemang i idrottsföreningar påverkar nämndens verksamhet. Utvecklingen riskerar att ge långsiktiga ekonomiska och verksamhetsrelaterade konsekvenser för kommunens föreningsliv och inte minst för möjligheterna för Huddingefamiljen att ta del av kultur- och fritidsaktiviteter och upplevelser.

¹ [Omställning, Framtidens socialtjänst | SKR](#)

Även idrottskorruption och välfärdsbrottslighet bör nämnas i sammanhanget av utmaningar för civilsamhället och nämndens arbete med att stärka sina förebyggande insatser pågå.

Digitalisering

Den samhällsförändring och tekniskifte som Artificiell intelligens (AI) innebär kan ha inverkan på folkbibliotekens roll i att stärka befolkningens AI-kunskap, vilket uppmärksammats i AI-kommissionens "Färdplan för Sverige". AI-kommissionen föreslår en statlig satsning på folkbiblioteken om 100 miljoner kronor per år under åren 2025–2029. Satsningen syftar till att allmänheten ska kunna få hjälp med att prova på och använda AI-verktyg kostnadsfritt. Om förslaget blir verklighet innebär det ett åtagande för folkbiblioteken, eventuellt tillsammans med Servicecenter, för att tillgodose befolkningens behov.

Konsekvenser av nämndens ekonomiska ramar i inriktningsärendet

Kultur- och fritidsnämndens ekonomiska ram föreslås öka med 3,7 miljoner kronor (1,2 procent), mellan 2025 och 2026, vilket är en nettoeffekt av flera delar.

I inriktningsärendet framgår det att nämnderna under ett antal år haft möjlighet att hantera viss kostnadsökning inom ram samt att den samlade bedömningen är att möjligheten för detta är mindre 2026 än tidigare år. Kultur- och fritidsnämnden har identifierat ett antal områden för effektiviseringar för att klara en procents löneökning inom ram 2026 och värderar därför förslaget att kompenseras för löneökningar, på tillkommande två procent, högt. Nämnden är helt enig med analysen i inriktningsärendet att fortsätta effektiviseringsåtgärder är viktigt för att på längre sikt kunna möta framtida utmaningar, inte minst kopplat till det osäkra läget kring befolkningsutvecklingen.

Inflationstakten påverkar kostnadsutvecklingen och då även pensionskostnaderna. Nämnderna blir fullt ut kompenserade för pensionskostnader, både när dessa stiger och motsvarande när de minskar. Därav minskar nämndens ram även till 2026 som en konsekvens av lägre beräknade pensionskostnader.

Utifrån befolkningsprognosen i maj påverkas volymomräkningen för nämnden något och ramen ökar med knappt 0,2 miljoner kronor. Kultur- och fritidsnämnden tillhandahåller främst kollektiva tjänster och är därför mindre påverkad av volymsvängningar. Trots det är nämnden medveten om att det osäkra läget kring befolkningsutvecklingen försvårar prognossäkerheten.

Nämnden välkomnar inriktningen att utöka budgetramen med knappt 1,6 miljoner kronor (varav 1 miljon kronor fanns med i planen för 2026 i samband med beslut av Mål och budget 2025) som möjliggör en permanent satsning på Fritidsbanken med gratis utlåning av återanvänd sport- och friluftsutrustning, vilket underlättar meningsfull fritid för fler.

Nämnden ansvarar för inköp till och vård av kommunens konstsamling. En större inventering av konstsamlingen är under genomförande. Arbetet med nya kommunala verksamhetslokaler, parallellt med de regionala stadsutvecklingsprojekten, ställer nya krav på nämnden att möta förväntningar om konstkompetens från andra nämnder och bolag och samtidigt säkerställa att den kommunala konsten kommer fler invånare till del. Det är därför positivt att förutsättningarna för nämndens arbete stärks genom inriktningsärendets förslag på kompensation med 0,8 miljoner kronor.

Enligt kommunens resursfördelningsmodell kompenseras vissa nämnder, däribland kultur- och fritidsnämnden, för ökade lokalkostnader. Att nämndens lokal- och anläggningsbestånd är stort och att hälften av nämndens budget består av lokalkostnader är känt och väl beskrivet tidigare. Den kommande hyresökningen för det nya huvudbiblioteket och den nya idrotts- och simhallen som ersätter nuvarande Huddingehallen lyfts fram i inriktningsärendet, vilket nämnden anser är bra. Den nya idrotts- och simhallen kommer att innebära en hyresökning med drygt 100 miljoner kronor per år. Nämnden vill även betona att båda projekten kommer att innebära ökade driftkostnader samt kapitalkostnader för de inköp av inventarier och investeringar som hyresgästen ansvarar för enligt fastslagna principer.

Nämnden har två simhallar som drivs av extern entreprenör och ett av avtalen, för Vårby simhall, löper ut under 2025 och därför har upphandling pågått under våren. Nytt avtal är tecknat där den ekonomiska ersättningen blev mer än dubbelt så hög jämfört med befintligt avtal. Fördyrningen på 700 tusen kronor var inte känd vid tiden för inriktningsärendet, och nämnden vill därför härigenom poängtera att den behöver hanteras, antingen genom omprioriteringar från annan verksamhet, eller genom kompensation för den

oförutsedda fördyringen.

Investeringar

I inriktningsärendet för 2026 uppgår investeringsramen årligen till 5,4 miljon kronor. Nämnden bedömer att det är en rimlig nivå att finansiera både löpande reinvesteringar av inventarier och utrustning samt eventuella behov av mindre nyinvesteringar. Ramen ska även täcka finansiering av investeringsbehov utifrån lokalbehovsprognosen som hyresgästen ansvarar för enligt fastslagna principer.

Nämnden vill, även under detta avsnitt, understryka att det kommer behövas en tillfälligt utökad investeringsram för de inköp som hyresgästen ansvarar för i nya huvudbiblioteket och i den nya idrotts- och simhallen. Investeringsnivån är under framtagande varför nämnden behöver återkomma med underlag i ett något senare skede. En grov preliminär uppskattning är 50-70 miljoner kronor och enligt nuvarande tidplan behövs investeringsmedlen 2028 för nya huvudbiblioteket och 2029 för nya idrotts- och simhallen.

Lokalresursplan

Lokalresursplanen beskriver det samlade framtida behovet av verksamhetslokaler och ska underlätta planering av förändringar i lokalbeståndet över tid samt utgöra ett samlat bedömningsunderlag för investeringsbehovet i kommunen.

En förändring mot tidigare år är att Lokalresursplanen baseras på *förvaltningarnas* Lokalbehovsprognoser, det vill säga ett underlag som inte hanterats via beslut i de olika nämnderna. Respektive nämnds lokalbehov redovisas med följande rubriker:

1. Kort inledning – fokus på fakta om nämnden och lokalbehov
2. Nämndens uppdrag – utredning/analys av specifik lokalfråga.
3. Kommunstyrelsens förstudier och uppdrag – formaliserad utredning/analys av kommande strategiska ställningstaganden
4. Projekt med inriktningsbeslut/genomförandebeslut – projekt som ska genomföras
5. Strategiska ställningstaganden – se rubrik "Strategiska ställningstaganden"

Därefter redovisas investeringsprojekten för kommunkoncernen.

Kultur- och fritidsnämnden har fattat beslut om struktur- och funktionsprogram för samtliga större verksamhetsområden vilket föranlett ett stort antal uppdrag- och förstudier under kommande treårsperiod.

Nämnden vill säkerställa att investeringsmedel finns för planerade åtgärder under 2026 och 2027 kring vidmakthållande och utveckling kopplade till förstudier vid Långängens Gård och Gladö ridanläggning. Nämnden ställer sig frågande varför förstudierna vid de två ridanläggningarna inte omnämns på sidan 25, likt övriga större investeringar kring hyresgäst-/verksamhetsanpassningar.

Som en följd av beslut fattade av nämnden under juni 2025 behöver status revideras i tabellen på sida 14 (höger kolumn Uppdragsstart) från *Pågår* till *Avslutat* för följande fem uppdrag tilldelade kultur- och fritidsnämnden:

1. Ta fram lokalprogram för nytt folkbibliotek i Masmo, och finna lämplig lokal.
2. Ta fram lokalprogram för fritidsgård i Masmo och finna lämplig lokal.
3. Ta fram lokalprogram och hitta lämplig lokal för ny fritidsgård i Sjödalen, centrala Huddinge
4. Ta fram lokalprogram och hitta lämplig lokal för ny fritidsgård i Trångsund centrum
5. Ta fram lokalprogram för nytt folkbibliotek i Trångsund centrum

Observera att uppdrag att hitta lämpliga lokaler enligt lokalförsörjningsprocessen åligger kommunstyrelsen. Relaterade uppdrag kring lokalisering av lämplig lokal kvarstår, är tilldelade kommunstyrelsen och återfinns i lokalförsörjningsplanen i tabellen från sida 16.

Sedan förslag på Lokalresursplan togs fram har följande fem uppdrag påbörjats, vilket föranleder att status i tabell sida 14 kolumn Uppdragsstart bör ändras till *Pågår*:

1. Utredning, inklusive lokalprogram gällande ny verksamhetslokal för utveckling av kulturskola i nordvästra Huddinge.
2. Ta fram lokalprogram för en inomhushall för fotboll.
3. Utreda möjligheter för godkänd tävlingshall för basket i Fleminghallen.
4. Utredning inför investering av ny-/omläggningar av konstgräs på de tretton 5- och 7-spelsplaner som hyrs av GSN och GAN utifrån framtagna handlingsplaner.
5. Utredning om att anlägga konstgräs på grusplaner.

Nämnden ställer sig positiv till de omprioriteringar som gjorts gällande uppdragsstart för de uppdrag och förstudier som presenteras i Lokalresursplanen, jämfört med tidigare planer. En flexibilitet kring prioriteringar bedöms vara nödvändig med uppdrag som tangerar varandras områden, samt för att kunna effektivisera personella resurser.

Eventuella förändringar av taxor och avgifter

En sammanställning över föreslagna förändringar av taxor och avgifter kopplat till Huddingehallen och Fleminghallen redovisas i bilaga "Sammanställning taxor och avgifter 2026, KFN". Jämförande statistik gällande föreslagna förändringar redovisas i bilaga "Jämförande statistik, taxor och avgifter 2026, KFN".

Syftet med förändringarna inom Huddingehallen är att göra prisjusteringar i linje med prisökningar i samhället i stort, och i jämförelse med andra kommuner. Det leder till en ökning av självfinansieringsgraden. Den beräknade intäktspåverkan är ökade intäkter om cirka 900 tusen kronor.

Syftet med förändringarna i Fleminghallen är att främja föreningslivet i området, med fokus på barn och unga. Förslaget är att införa så kallad nolltaxa under vardagskvällar och helger för de föreningar som har rätt att erhålla nolltaxa, det vill säga omfattas av taxekategori 1A. Förslaget innebär därtill att principer för fördelning av tider i kommunens idrottsanläggningar appliceras vid Fleminghallen under vardagskvällar och helger. Förändringen innebär en beräknad intäktsminskning om 540 tusen kronor. Förslaget finansieras med hjälp av delar av ramtillskott från 2025. (I mål och budget 2025 utökades nämndens ram med 1 miljon kronor för att stärka föreningslivet och idrotten i områden med svagare idrottsliv.)

De nya taxor och avgifterna ska börja gälla från och med den 1 januari 2026.

I övrigt föreslås inga förändringar av nuvarande taxor och avgifter inom kultur- och fritidsnämndens ansvarsområde.